

JAK PRAWIDŁOWO ORGANIZOWAĆ EDUKACJĘ UCZNIÓW Z ORZECZENIAMI O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

Warszawa, 4 czerwca 2013 r.

Dwa podejścia realizacji działań wspomagających rozwój dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym dziecka z niepełnosprawnością:

- 1) **podejście typu „*dziecko ma problem, chcę mu pomóc*”;**
wspomaganie zmierza do zapewnienia dziecku możliwie najlepszych warunków do samodzielnego działania, stosownie do jego możliwości psychofizycznych i indywidualnych potrzeb
- 2) **podejście typu „*ja mam problem z dzieckiem, muszę go rozwiązać*”;**
na pierwszym planie jest niepełnosprawność lub inne zaburzenie oraz związane z tym trudności dla rodziców, nauczycieli i specjalistów

Dwa podejścia realizacji działań wspomagających rozwój dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym dziecka z niepełnosprawnością:

1) podejście typu „**dziecko ma problem, chcę mu pomóc**”;

wspomaganie zmierza do zapewnienia dziecku możliwie najlepszych warunków do samodzielnego działania, stosownie do jego możliwości psychofizycznych i indywidualnych potrzeb

Wspomagając dziecko na drodze do samodzielności rodzice, nauczyciele i specjaliści winni mieć na względzie podejście pierwszego typu, to znaczy realizować działania ze świadomością, że problem ma przede wszystkim dziecko.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

UCZNIOWIE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ OBEJMOWANI KSZTAŁCENIEM SPECJALNYM:

Kształceniem specjalnym obejmuje się uczniów:

- niesłyszących
- słabosłyszących
- niewidomych
- słabowidzących
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Kształceniem specjalnym obejmuje się także dzieci i młodzież:

- **niedostosowanych społecznie**
- **zagrożonych niedostosowaniem społecznym**

Nie są to uczniowie niepełnosprawni.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. nr 228, poz. 1490, z późn. zm.) oraz w przedszkolach, szkołach i oddziałach specjalnych oraz ośrodkach (Dz. U. z 2010r. Nr 228, poz. 1489 z późn. zm.).

DECYDUJĄCY O WYBORZE MIEJSCA KSZTAŁCENIA:

rodzice/prawni opiekunowie dziecka

Rodzice, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej mają wyłączone prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni.

Podstawa prawna:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.

PODSTAWA DO OBJĘCIA KSZTAŁCENIEM SPECJALNYM:

Ważne orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 71b ust. 3.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego może być wydane na:

- okres roku szkolnego
- etap edukacyjny
- okres kształcenia w danej szkole

Ważne:

Orzeczenie dla uczniów szkół podstawowych z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim wydaje się na okres każdego etapu edukacyjnego w danej szkole.

Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych wydaje się na okres do 5 lat.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych (Dz.U. z 2008r. nr 173, poz. 1072).

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **nieprzestrzeganie w szkołach integracyjnych lub z oddziałami integracyjnymi wymaganej przepisami prawnymi ogólnej liczby uczniów w oddziale integracyjnym, w tym dopuszczalnej liczby uczniów z niepełnosprawnościami w tych oddziałach**
- **nieprzestrzeganie liczebności oddziałów specjalnych**

Nieprzestrzeganie liczebności oddziałów to częsta nieprawidłowość w organizacji pracy szkół i placówek.

Oddział integracyjny – do 20 uczniów, w tym od 3 do 5 niepełnosprawnych

Ważne:

Uczeń niedostosowany i zagrożony niedostosowaniem społecznym to nie uczeń niepełnosprawny, nie mieści się w liczbie maksymalnie 5 uczniów z niepełnosprawnością w oddziale integracyjnym.

Wyjątek:

Uczeń posiadający jednocześnie orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność oraz orzeczenie z uwagi na niedostosowanie lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

Kształcenie specjalne dla dzieci i młodzieży:

- z chorobami przewlekłymi,
- z zaburzeniami psychicznymi,
- z zaburzeniami zachowania,
- zagrożone uzależnieniem,

posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia rozpoczęły naukę w szkole lub oddziale integracyjnym, mogą kontynuować naukę w szkole lub oddziale aż do ukończenia szkoły danego typu.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490 z późn. zm).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Oddziały specjalne – liczebność oddziałów zależy od rodzaju niepełnosprawności. Uczniowie:

- **niestyszący, słabostyszący – od 6 do 8 osób**
- **niewidomi, słabowidzący – od 8 do 10 osób**
- **z niepełnosprawnością ruchową – od 8 do 12 osób**
- **z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – od 10 do 16 osób**
- **z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – od 6 do 8 osób**
- **z autyzmem i z niepełnosprawnościami sprzężonymi – od 2 do 4 osób**

Za zgodą organu prowadzącego liczba uczniów może być mniejsza.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. nr 61, poz. 624 z późn. zm.).

Ważne:

Udział w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych jest formą spełniania obowiązku szkolnego i nauki przez dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)- art. 16, ust.7.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013r., poz. 529).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

Zajęcia organizuje się dla dzieci i młodzieży **od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25 lat.**

Forma zajęć: indywidualne, zespołowe

Czas trwania godziny zajęć: **60 minut**

Minimalny wymiar zajęć:

20 godz. tygodniowo, nie więcej niż 6 dniennie – zajęcia zespołowe

Ważne: zajęć zespołowych nie organizuje się w domu rodzinnym dziecka.

10 godz. tygodniowo, nie więcej niż 4 dniennie – zajęcia indywidualne

Liczba osób w zespole: od 2 do 4

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Miejsce organizowania zajęć:

- **przedszkole, szkoła, w tym specjalne,**
- **ośrodek rewalidacyjno – wychowawczy, rehabilitacyjno - wychowaczy**
- **placówka opiekuńczo – wychowawcza**
- **dom pomocy społecznej**
- **podmiot leczniczy**
- **dom rodzinny dziecka**

Dzienny czas trwania zajęć:

- **ustala dyrektor jednostki systemu oświaty organizującej zajęcia**
- **ustala we współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami)**
- **uwzględnia w tych ustaleniach indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników zajęć.**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013r., poz. 529).

**Rozpoznanie,
analiza,
organizacja
i udzielanie wsparcia
uczniom**

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- niewywiązanie się przez dyrektorów szkół z obowiązku rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów z niepełnosprawnościami i niezaplanowaniu sposobów ich zaspokojenia, w tym zwłaszcza działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego
- niewywiązanie się przez dyrektorów szkół z obowiązku zapewnienia prawidłowej organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z niepełnosprawnościami
- zaniechanie organizowania w szkołach zajęć specjalistycznych, zalecanych uczniom z niepełnosprawnościami w orzeczeniach publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych (lub prowadzeniu ich w ograniczonym zakresie)

Ważne:

Uczniom z niepełnosprawnością, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w każdym roku szkolnym, w przedszkolu, szkole i placówce udziela się pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce **polega na:**

- **rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb** rozwojowych i edukacyjnych ucznia
- **zaspokajaniu indywidualnych potrzeb** rozwojowych i edukacyjnych ucznia
- **rozpoznawaniu indywidualnych możliwości** psychofizycznych ucznia

Ważne:

Pomocy psychologiczno – pedagogicznej udziela się we współpracy z rodzicami ucznia.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

- uczenia
- **rodziców ucznia**
- **dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki**
- nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem
- **pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej**
- poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej
- asystenta edukacji romskiej
- pomocy nauczyciela
- **pracownika socjalnego**
- **asystenta rodziny**
- **kuratora sądowego**

Pomocy udzielają:

- nauczyciele
- wychowawcy grup wychowawczych
- specjaliści, w szczególności:
psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy
zawodowi **i terapeuci pedagogiczni**

W przedszkolu, szkole i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana jest:

w trakcie bieżącej pracy z uczniem

oraz w przedszkolu i placówce w formie:

- zajęć rozwijających uzdolnienia;
- **zajęć specjalistycznych:** korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym
- porad i konsultacji

Placówki, w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oświaty to:

- młodzieżowe ośrodki wychowawcze
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii
- specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze
- specjalne ośrodki wychowawcze
- ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze

oraz

- **placówki oświatowo-wychowawcze** (placówki wychowania pozaszkolnego: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogródki jordanowskie, międzyszkolne ośrodki sportowe; szkolne schroniska młodzieżowe)
- placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych
- bursy i domy wczasów dziecięcych

Podstawa prawna: ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 2 ust. 3, 3a, 5 i 7.

oraz w szkole dla dzieci i młodzieży w formie:

- klas terapeutycznych (bez szkół specjalnych)
- zajęć rozwijających uzdolnienia
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych
- **zajęć specjalistycznych:** korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej - w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych
- **warsztatów**
- porad i konsultacji

Ważne:

Objęcie ucznia nauką w klasie terapeutycznej wymaga opinii poradni, **z której wynika potrzeba objęcia ucznia pomocą w tej formie.**

W uzasadnieniu do nowego rozporządzenia czytamy, że doprecyzowano brzmienie dotychczasowe; brak precyzji budził wątpliwości interpretacyjne. W klasie terapeutycznej mógł być umieszczony uczeń, posiadający opinię wydaną do innych celów.

oraz w szkole dla dorosłych w formie:

- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej
- porad i konsultacji
- warsztatów i szkoleń

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Pomoc psychologiczno – pedagogiczna rodzicom uczniów i nauczycielom udzielana jest w formie:

- **porad**
- **konsultacji**
- **warsztatów**
- **szkoleń**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą działania pedagogiczne mające na celu:

- w przedszkolu – obserwację pedagogiczną zakończoną analizą i oceną gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna)
- w szkole – **obserwację pedagogiczną, w trakcie bieżącej pracy z uczniami**, mającą na celu rozpoznanie u uczniów:
 - a) **trudności w uczeniu się** – w przypadku uczniów klas I-III szkoły podstawowej - ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się
 - b) lub szczególnych uzdolnień
- w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej – doradztwo edukacyjno - zawodowe

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Jeśli dokonane rozpoznanie uzasadnia potrzebę udzielenia uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, nauczyciel lub specjalista niezwłocznie udzielają tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym:

- w przypadku szkoły - wychowawcę klasy
- w przypadku przedszkola - dyrektora

Odpowiednio, wychowawca lub dyrektor informuje innych nauczycieli lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem, jeśli stwierdzi taką potrzebę.

Ważne:

Wychowawca (szkoła), dyrektor (przedszkole) planują i koordynują udzielanie uczniowi pomocy. Dyrektor może wyznaczyć inną osobę do koordynowania udzielania pomocy.

Odpowiednio, wychowawca lub dyrektor:

- ustalają formy udzielania pomocy
- okres udzielania pomocy
- wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane

Ważne:

Wymiar godzin poszczególnych form pomocy dyrektor przedszkola/szkoły ustala, biorąc pod uwagę wszystkie godziny, które w danym roku szkolnym mogą być przeznaczone na realizację tych form, w tym godziny wynikające z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy *Karta Nauczyciela*.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu, szkole i ośrodku, a także ustalanie form pomocy, a w przypadku klas terapeutycznych, zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, specjalistycznych oraz zajęć z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego – także ustalanie okresu udzielania pomocy i wymiaru godzin, w którym poszczególne zajęcia (funkcjonowanie klasy terapeutycznej) będą realizowane jest zadaniem zespołu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Do zadań pedagoga i psychologa w przedszkolu, szkole i placówce należy w szczególności:

- prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów **w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania** mocnych stron uczniów
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w przedszkolu, szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów
- **udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb**
- **podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Do zadań pedagoga i psychologa w przedszkolu, szkole i placówce należy w szczególności c.d.:

- minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych
- pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Do zadań logopedy w przedszkolu, szkole i placówce należy w szczególności:

- diagnozowanie logopedyczne, w tym prowadzenie badań **przesiewowych** w celu ustalenia stanu mowy uczniów
- **prowadzenie zajęć logopedycznych oraz porad i konsultacji dla uczniów i rodziców w zakresie stymulacji rozwoju mowy uczniów i eliminowania jej zaburzeń**
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współpracy z rodzicami uczniów
- **wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Do zadań terapeuty pedagogicznego w przedszkolu, szkole i placówce należy w szczególności:

- prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się
- prowadzenie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niepowodzeniom edukacyjnym uczniów we współpracy z rodzicami uczniów

Uwaga: kolorem niebieskim oznaczone są zmiany w stosunku do dotychczasowych przepisów w sprawie pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

(nie dotyczy uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego):

Uczniom, dla których opracowano plany działań wspierających, pomoc psychologiczno – pedagogiczna może być udzielana na podstawie tych planów do końca okresu, na jaki zostały opracowane.

Do końca roku szkolnego 2012/2013 oryginał karty indywidualnych potrzeb ucznia przekazuje się rodzicom ucznia. W dokumentacji badań i czynności uzupełniających pozostaje kopia karty.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).

Ważne:

Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym uczniów z niepełnosprawnością, opracowuje się zespołowo indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny zawiera:

- **zakres (w projekcie nowego rozporządzenia: sposób) dostosowania wymagań edukacyjnych** do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, **(poprzez stosowanie odpowiednich metod i form pracy – projekt)**
- **rodzaj i zakres zintegrowanych działań** nauczycieli i specjalistów, w tym w przypadku:
 - ⇒ **ucznia niepełnosprawnego** – zakres działań o charakterze rewalidacyjnym,
 - ⇒ **ucznia niedostosowanego społecznie** - zakres działań o charakterze resocjalizacyjnym,
 - ⇒ **ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym** – zakres działań o charakterze socjoterapeutycznym;
- ~~formy i metody pracy z uczniem,~~
- **ustalone przez dyrektora formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej** oraz **wymiar godzin,**
- **zajęcia rewalidacyjne** oraz inne zajęcia, stosownie do potrzeb;
- **działania wspierające rodziców uczniów oraz zakres współdziałania z poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli oraz innymi instytucjami.**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, rodzic dziecka z niepełnosprawnością lub pełnoletni uczeń z niepełnosprawnością może złożyć do poradni psychologiczno – pedagogicznej **pisemny wniosek – prośbę o określenie niezbędnych dla niego do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.**

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne zostały zobowiązane do współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w tym zakresie.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).

Przed przystąpieniem do opracowania indywidualnego programu edukacyjno - terapeutycznego warto zastanowić się:

jakie cele chce się osiągnąć w pracy z uczniem,

a także

- jaki dobór treści nauczania (wiedzy),***
- jaki dobór metod i form pracy,***
- jaki sposób oceniania i motywowania,***
- jaki sposób organizacji klasy, szkoły,***

pozwoli uczniowi na sprostanie wymaganiom edukacyjnym.

Dla powodzenia zaprojektowanych działań **podstawowe znaczenie ma zasada:**

wszyscy członkowie zespołu wdrażają ustalenia zawarte w indywidualnym programie edukacyjno- terapeutycznym.

Warto więc, by nauczyciele i specjaliści określili, jakie działania podejmą, by pomóc uczniowi - **każdy w zakresie** swojego przedmiotu i swoich zajęć.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

Indywidualny programu edukacyjno – terapeutyczny uwzględnia wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem zawarte w prowadzonej przez przedszkole, szkołę i placówkę dokumentacji przebiegu nauczania.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. nr 228, poz. 1490, z późn. zm.) oraz w przedszkolach, szkołach i oddziałach specjalnych oraz ośrodkach (Dz. U. z 2010r. Nr 228, poz. 1489 z późn. zm.).

Ważne:

Dla uczniów z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zapewnia się zajęcia rewalidacyjne w każdym roku szkolnym.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Rozwiązania dotyczące organizacji zajęć rewalidacyjnych:

- **w roku szkolnym 2012/2013 obejmujące klasy I, w szkołach podstawowych I i IV**
- **w roku szkolnym 2013/2014 obejmujące klasy I i II, w szkołach podstawowych I, II, IV i V**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012r., poz. 204).

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJA, W TYM SPECJALNE:

- w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych – po 2 godz. w tygodniu na ucznia
- w oddziałach specjalnych – po 12 godzin w tygodniu na oddział
- w oddziałach przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjach, w tym w gimnazjach specjalnych dla uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym – po 2 godz. w tygodniu na ucznia

Ważne:

Wyjątek stanowią szkoły podstawowe i gimnazja specjalne dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w których:

- zapewnia się – 10 godzin w tygodniu na oddział

Kuratorium Oświaty w Warszawie

SZKOŁY SPECJALNE PRZYSPOSABIAJĄCE DO PRACY:

Ważne:

szkoły przysposabiające do pracy to szkoły ponadgimnazjalne przeznaczone dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Zapewnia się – 10 godzin tygodniowo zajęć na oddział.

ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE, W TYM SPECJALNE DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ:

- w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych – po 2 godz. w tygodniu na ucznia
- w oddziałach specjalnych – po 10 godzin w tygodniu na oddział

Kuratorium Oświaty w Warszawie

LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE, W TYM SPECJALNE DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W NORMIE INTELEKTUALNEJ:

- w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych - 2 godz. w tygodniu na ucznia
- w oddziałach specjalnych – 10 godzin w tygodniu na oddział

TECHNIKA, W TYM SPECJALNE DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W NORMIE INTELEKTUALNEJ:

- w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych - 2 godz. w tygodniu na ucznia
- w oddziałach specjalnych – 8 godzin w tygodniu na oddział

Rozwiązania dotyczące organizacji zajęć rewalidacyjnych:

- w roku szkolnym 2013/2014 obejmujące klasy III i IV (technikum); w szkołach podstawowych III i VI

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2002r. Nr 15, poz. 142 z późn. zm.).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

SZKOŁY PODSTAWOWE, GIMNAZJA, PONADGIMNAZJALNE OGÓLNODOSTĘPNE I INTEGRACYJNE:

Dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z organem prowadzącym, przydziela dodatkowe godziny na prowadzenie indywidualnych zajęć rewalidacyjnych z uczniami niepełnosprawnymi.

Ważne:

Uczniowi zapewnia się zajęcia rewalidacyjne, stosownie do potrzeb, ustalając liczbę godzin w tygodniu.

SZKOŁY PODSTAWOWE, GIMNAZJA, PONADGIMNAZJALNE SPECJALNE:

Wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych – 30 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania na oddział.

Ważne:

Zajęcia rewalidacyjne wynikają z posiadanego przez ucznia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zajęcia specjalistyczne są zajęciami organizowanymi w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

To różne rodzaje zajęć.

Podstawa prawna do objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną:

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Podstawa prawna do objęcia ucznia zajęciami rewalidacyjnymi:

Rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Należy zwrócić uwagę na:

- prawidłową identyfikację i definiowanie zajęć rewalidacyjnych (dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego) i rewalidacyjno – wychowawczych – (dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim z orzeczeniem o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych);
- wpisywanie przez poradnie psychologiczno – pedagogicznym jednoznacznie orzeczeniu rodzaju niepełnosprawności, z uwagi na którą zostało ono wydane, w przypadku niepełnosprawności sprzężonych, w orzeczeniu należy wymienić współwystępujące niepełnosprawności.

Ważne:

Dla uczniów z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego można przedłużyć okres nauki w szkole danego typu.

Rozwiązania dotyczące przedłużania okresu nauki dla uczniów z niepełnosprawnością:

- **w roku szkolnym 2012/2013 obejmujące klasy I, w szkołach podstawowych I i IV**
- **w roku szkolnym 2013/2014 obejmujące klasy I i II, w szkołach podstawowych I, II, IV i V**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012r., poz. 204).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Przedłużanie okresu nauki dla uczniów z niepełnosprawnością:

- szkoła podstawowa – nie później niż do końca lutego roku szkolnego odpowiednio w kl. III i VI
- gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna - nie później niż do końca lutego w ostatnim roku nauki w szkole danego typu

Ważne:

Okres nauki można przedłużyć o 1 rok na każdym etapie edukacyjnym, zwiększając proporcjonalnie wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

Decyzję podejmuje rada pedagogiczna po uzyskaniu zgody rodziców ucznia.

Rozwiązania dotyczące przedłużania okresu nauki dla uczniów z niepełnosprawnością:

- **w roku szkolnym 2013/2014 obejmujące klasy III i IV (technikum); w szkołach podstawowych III i VI**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2002r. Nr 15, poz. 142 z późn. zm.).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Przedłużanie okresu nauki dla uczniów z niepełnosprawnością:

- szkoła podstawowa, gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna - nie później niż **do końca lutego roku poprzedzającego ostatni rok nauki w danej szkole**, na podstawie szczegółowej analizy osiągnięć ucznia dokonanej przez radę pedagogiczną

Ważne:

Okres nauki można przedłużyć co najmniej o 1 rok na każdym etapie edukacyjnym, zwiększając proporcjonalnie liczbę godzin zajęć edukacyjnych.

Decyzję podejmuje dyrektor szkoły w uzgodnieniu z rodzicami ucznia.

Ważne:

W stosunku do uczniów z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego podziału na grupy na zajęciach, które zgodnie z ramowym planem wymagają tego podziału, dokonuje się z uwzględnieniem określonych kryteriów.

Rozwiązania dotyczące obowiązkowego podziału na grupy na zajęciach edukacyjnych:

- **w roku szkolnym 2012/2013 obejmujące klasy I, w szkołach podstawowych klasy IV**
- **w roku szkolnym 2013/2014 obejmujące klasy I i II, w szkołach podstawowych klasy IV i V**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012r., poz. 204).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Podział na zajęciach:

- komputerowych (szkoła podstawowa)
- informatyki, technologii informacyjnej (gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne)
- z języków obcych
- na nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których konieczne jest prowadzenie ćwiczeń, w tym laboratoryjnych

W oddziałach integracyjnych i oddziałach specjalnych liczących co najmniej 3 uczniów niepełnosprawnych podział na grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa oddziałowa, międzyoddziałowa lub międzyklasowa nie może liczyć mniej niż 5 uczniów.

Podział na zajęciach wychowania fizycznego:

Grupa nie może liczyć więcej niż 26 uczniów, z tym że **jeżeli w skład grupy** oddziałowej, międzyoddziałowej, międzyklasowej lub międzyszkolnej (w przypadku zespołu szkół) wchodzi **uczniowie niepełnosprawni** uczęszczający do oddziałów integracyjnych lub uczniowie oddziałów specjalnych, liczba uczniów w grupie **nie może być większa niż liczba uczniów odpowiednio w oddziale integracyjnym lub specjalnym.**

Dla przypomnienia:

- klasa: I, II, III – podział pionowy
- oddział: a, b, c – podział poziomy

Rozwiązania dotyczące obowiązkowego podziału na grupy na zajęciach edukacyjnych:

- **w roku szkolnym 2013/2014 obejmujące klasy III i IV (technikum); w szkołach podstawowych klasy VI**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2002r. Nr 15, poz. 142 z późn. zm.).

Podział na zajęciach:

- Informatyki (szkoły podstawowe, gimnazja), technologii informacyjnej (szkoły ponadgimnazjalne)
- z języków obcych
- na nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których konieczne jest prowadzenie ćwiczeń, w tym laboratoryjnych

W szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych oraz w szkołach integracyjnych i w oddziałach integracyjnych podział na grupy jest obowiązkowy, z tym że grupa powinna liczyć nie mniej niż 5 uczniów.

Podział na zajęciach wychowania fizycznego:

Zajęcia prowadzone są w grupach liczących od 12 do 26 uczniów, z tym że w szkole specjalnej i w oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej oraz w szkole integracyjnej i w oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej, zajęcia te są prowadzone w grupach, których liczba uczniów **odpowiada liczbie uczniów w oddziale szkoły specjalnej** – oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

Jeżeli liczba dziewcząt i chłopców w grupie jest mniejsza niż 5, dopuszcza się tworzenie grup międzyoddziałowych lub, w wyjątkowych przypadkach, grup międzyklasowych.

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **nieprzestrzeganie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy**

Należy zwrócić uwagę na:

- **dostosowanie budynków szkolnych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, stan techniczny sprzętów i urządzeń**
- **zabezpieczenie szlaków komunikacyjnych (w tym likwidację barier architektonicznych)**
- **terminową realizację zaleceń SANEPIDU**
- **planowanie i realizację budżetu w sposób zapewniający odpowiednią organizację i realizację kształcenia uczniów z niepełnosprawnościami**

Zadania w zakresie spełnienia warunków zapewniających bezpieczeństwo uczniów dyrektor realizuje we współpracy z organem prowadzącym.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

Dyrektor szkoły lub placówki jest zobowiązany do przekazania kopii protokołu kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki (kontrolę przeprowadza się co najmniej raz w roku) do swojego organu prowadzącego.

W wyniku przeprowadzonej przez NIK kontroli okazało się, że organy prowadzące nie zawsze posiadają kopii tych protokołów.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.).

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **niezapewnienie kadry pedagogicznej o odpowiednich kwalifikacjach**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Dyrektor przedszkola, szkoły i placówki zatrudnia nauczycieli, posiadających kwalifikacje odpowiednie do nauczanego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć.

Do kompetencji dyrektora należy ocena kwalifikacji posiadanych przez nauczyciela.

Ważne:

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela posiada osoba, która :

- **ukończyła studia na kierunku zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami**
- **ukończyła studia na kierunku, którego zakres określony w standardzie kształcenia dla tego kierunku studiów w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmuje treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć**

oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze

Zajęcia prowadzą nauczyciele którzy:

- ukończyli studia wyższe w zakresie oligofrenopedagogiki
- posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki, a ponadto ukończyli studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie oligofrenopedagogiki, lub
- ukończyli zakład kształcenia nauczycieli w zakresie oligofrenopedagogiki

Zajęcia organizuje dyrektor jednostki systemu oświaty.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenie szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2009 r. Nr 50, poz. 400, z późn. zm.).

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **sprawowanie nadzoru pedagogicznego z naruszeniem obowiązujących przepisów prawnych**
- **nierzetelne dokumentowanie przebiegu nauczania oraz działalności wychowawczej i opiekuńczej przez dyrektorów szkół**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

14 czerwca 2013 r. wchodzi w życie nowelizacja rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki publicznej opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki w terminie do dnia 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan.

Dodane monitorowanie – działanie prowadzone w szkole lub placówce obejmujące zbieranie i analizę informacji o działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Plan nadzoru jest opracowywany z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w szkole lub placówce w poprzednim roku szkolnym.

Plan nadzoru dyrektora zawiera:

- 1) przedmiot ewaluacji wewnętrznej oraz **termin jej przeprowadzenia**;
- 2) tematykę i terminy przeprowadzania kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek;
- 3) **zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań** (formy wspomagania: szkolenia i narady, motywowanie do doskonalenia i rozwoju zawodowego, przedstawianie wniosków z nadzoru).

Ważne:

Jak powstaje i co zawiera plan doskonalenia nauczycieli? Czy obszar doskonalenia koresponduje z wynikami nadzoru pedagogicznego dyrektora?

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Wyniki ewaluacji wewnętrznej wykorzystywane są do doskonalenia jakości pracy szkoły lub placówki.

Ważne :

Ewaluację wewnętrzną przeprowadza się w odniesieniu do zagadnień uznanych w szkole lub placówce za istotne w jej działalności (nie do wszystkich lub wybranych wymagań – w obecnym rozporządzeniu).

Do dnia 31 sierpnia każdego roku dyrektor przedstawia radzie pedagogicznej wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2009 r. nr 168, poz. 1324 z późn. zm).

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Prawidłowe prowadzenie przez nauczycieli dokumentacji przebiegu nauczania to także nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły i placówki

Ważne:

Kontrola stwierdziła nieprawidłowości w podstawowych dokumentach szkolnych: dziennikach lekcyjnych (braki tematów lekcji, odnotowywania obecności uczniów podpisów nauczycieli o zrealizowaniu obowiązkowych zajęć edukacyjnych), dziennikach innych zajęć, księdze ewidencji dzieci, księdze uczniów.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2002r. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.).

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **niedostosowanie treści statutów szkół do obowiązujących przepisów prawnych**

Ważne:

Dyrektor odpowiednio przedszkola, szkoły i placówki zobowiązany jest do monitorowania zmian w przepisach prawa oświatowego, w celu bieżącego uaktualniania wewnątrzszkolnej dokumentacji.

Statut szkoły określa w szczególności:

- 1) organizację zajęć dodatkowych dla uczniów, z uwzględnieniem w szczególności ich potrzeb rozwojowych;
- 2) organizację oddziałów integracyjnych i oddziałów specjalnych;**
- 3) formy pomocy i opieki uczniom, którym z przyczyn rozwojowych (...) potrzebne jest wsparcie;
- 4) organizację współdziałania szkoły z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc dzieciom i młodzieży;
- 5) organizację i formy współdziałania z rodzicami;
- 6) rodzaje nagród i kar;

Kuratorium Oświaty w Warszawie

- 7) przypadki, w których dyrektor szkoły może wystąpić do kuratora oświaty z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej szkoły (szkoła podstawowa i gimnazjum);
- 8) przypadki, w których można skreślić ucznia z listy uczniów (szkoły ponadgimnazjalne);
- 9) warunki pobytu w szkole zapewniające bezpieczeństwo;
- 10) tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw dziecka;
- 11) szczegółowe zasady rekrutacji do szkoły, z uwzględnieniem odrębnych przepisów;

Statut określa obowiązki ucznia, m.in.: sposób i formę usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **niezapewnienie prawidłowo zorganizowanej profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami z niepełnosprawnościami**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Do realizacji statutowych zadań szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 67 ust. 1, pkt 4.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

Świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej realizowane przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania, zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1139), obejmują:

- wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych;
- kierowanie postępowaniem poprzemiesiewowym;
- czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi;
- sprawowanie czynnej opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością oraz realizacja zabiegów i procedur medycznych koniecznych do wykonania u uczniów w trakcie pobytu w szkole (na zlecenie lekarza sprawującego opiekę nad uczniem);

Kuratorium Oświaty w Warszawie

- udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów itp.;
- doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów; organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
- prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki fluorkowej;
- udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Z 2009r. Nr 139, poz. 1133).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1139, z późn. zm.) - [załącznik nr 4](#).

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **wprowadzanie do systemu informacji oświatowej (SIO) przez dyrektorów szkół nieprawdziwych danych o liczbie i rodzaju niepełnosprawności uczniów**

Należy zwrócić uwagę na:

- **rzetelność wprowadzania danych (wystąpiły przypadki wprowadzania do SIO uczniów bez orzeczeń lub bez niezgodnie z zapisami orzeczeń)**
- **wnikliwą analizę orzeczenia i prawidłowe wprowadzanie rodzaju niepełnosprawności do SIO**
- **aktualność orzeczeń (wystąpiły przypadki wprowadzania do SIO uczniów na podstawie nieaktualnych orzeczeń)**
- **weryfikację danych przekazywanych przez dyrektorów szkół i placówek;**
- **rekrutację uczniów z niepełnosprawnościami (do szkół przyjmowani są uczniowie bez ważnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego)**

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Ważne:

Prawidłowość wprowadzanych do systemu Informacji Oświatowej danych o uczniach ma kluczowe znaczenie dla wysokości części oświatowej subwencji ogólnej dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Szczególnie ważną jest ta prawidłowość przy wprowadzaniu do bazy SIO uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, **dla których nalicza się zwiększone środki finansowe.** Błędne dane w SIO skutkują nieprawidłowym naliczeniem w/w subwencji.

Środki pobrane w sposób nieuprawniony zwracane są do budżetu państwa.

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności szkół:

- **zrealizowanie wydatków przez dyrektorów szkół z naruszeniem zasad, formy lub trybu określonych w przepisach o zamówieniach publicznych**

Ustalono również, że skontrolowane szkoły publiczne nie monitorowały losów absolwentów (byłych uczniów z niepełnosprawnościami). Działania szkół w tym zakresie ograniczały się do zapraszania absolwentów na okolicznościowe spotkania.

Obowiązek ten wynika pośrednio z przepisów w sprawie nadzoru pedagogicznego. Nie ma jednoznacznego określenia obowiązku w tym zakresie w przepisach ustawy o systemie oświaty.

Na każdy dzień pracy z uczniem

*Gdyby wszyscy byli tacy sami,
nikt nikomu nie byłby potrzebny*

ks. J. Twardowski

O czym należy pamiętać

Ogromne znaczenie mają działania terapeutyczne nauczycieli: budowanie klimatu akceptacji, wspieranie dziecka w rozwoju emocjonalnym, uczenie ważnych umiejętności psychospołecznych (np. kontroli wyrażania silnych emocji, budowania relacji z rówieśnikami), dostrzeganie nawet niewielkich postępów).

Jak komunikujemy się z uczniami:

nie krzycz - a może – bądź ciszej

nie biegaj – a może – usiądź

znowu nic nie umiesz – a może – dzisiaj Ci nie wyszło, przygotuj się na jutro

Nauczyciel wie, jak wspierać ucznia

Sposoby udzielania wsparcia uczniowi mogą być różne.

Sposobem udzielania pomocy mogą być:

- dostosowane warunki zewnętrzne (np. zapewnienie pomieszczenia na terenie szkoły, w którym dziecko z nadpobudliwością będzie mogło odpocząć bez narażenia na zbyt dużą liczbę bodźców)
- odpowiednia organizacja pracy w czasie zajęć obowiązkowych, nadobowiązkowych i dodatkowych (m.in. stosowanie metod pracy adekwatnych do potrzeb ucznia, podawanie materiału w odpowiednim układzie)
- właściwe egzekwowanie wiedzy i ocenianie ucznia
- wykorzystywanie codziennych szkolnych sytuacji, zajęć wychowawczych i innego rodzaju zajęć do wspierania rozwoju, kształtowania akceptowanych postaw, zapobiegania zagrożeniom, korekcję dezadaptacyjnych zachowań

Dwa podejścia realizacji działań wspomagających rozwój dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym dziecka z niepełnosprawnością:

1) podejście typu „**dziecko ma problem, chcę mu pomóc**”;

wspomaganie zmierza do zapewnienia dziecku możliwie najlepszych warunków do samodzielnego działania, stosownie do jego możliwości psychofizycznych i indywidualnych potrzeb

Wspomagając dziecko na drodze do samodzielności rodzice, nauczyciele i specjaliści winni mieć na względzie podejście pierwszego typu, to znaczy realizować działania ze świadomością, że problem ma przede wszystkim dziecko.

Dziękuję za uwagę.